

trias, videl. monarchiam, aristocratiam, & democratiam. Sic & alibi cū apud eum, tum apud alios pro republica sumitur: veluti cum Plutarchus dicit *Δεμοκρατίαν τὴν πολιτείαν*. Et Fabius *πολιτείας* vertit rerum publicarum species, scribens tres esse; quæ populi, quæ paucorum, quæ vnius imperio & potestate regantur. Deniq; ab illa nominis significatione, qua dicitur de administratione reip. est *πολιτεία* significans institutum vite & rationē: vt *ἡ κατὰ θεὸν πολιτεία*, ἢ *ἡ κατὰ τὸ δόγματιον πολιτεία* apud Basilium: & *ἀποστολικὴ πολιτεία* apud Suidam. Ex his efficitur, politiā ecclesiasticā esse administrationē ecclesiæ, quatenus oculis vsurpatur; itē quatenus fit iuxta canones ecclesiasticos.

*Finis internus
politie
ecclesiastica.*

II. Finis internus politiæ ecclesiasticæ est, hoc agere vt in ecclesia omnia fiant *ὀπίκτως καὶ ὀχημένως*, h. e. ordine & decenter, iuxta præscriptum.

Finis internus est, qui in potestate artificis continetur: externus est, qui est supra vires artificis. Ita finis internus piscatoris est artē suam recte exercere, illo scil. ordine & modo quo conuenit: externus est capere pisces. Ad eundem modū finis internus politiæ ecclesiasticæ est, hoc agere vt omnia in ecclesia procedant ordine decenti, vt monet apostolus *1. Cor. 14. v. 40.*

*Finis externus
politie
ecclesiastica.*

III. Finis externus politiæ ecclesiasticæ est **constituere & restituere regnum Christi in his terris per politiam seu administrationem ecclesiæ visibilis.**

Ad hunc enim finem, tanquam vltiorem, dirigitur finis ille internus: quia non oportet oculos defigere in externam illam administrationem, quæ est tanquam cortex: sed oculo irretorto oportet respicere constitutionem, administrationem & propagationem regni Christi inter homines: de quo regno vide cap. seq.

C A P. II.

De subiecto politia ecclesiastica.

P R A E C E P T A.

Subiectum politie ecclesiasticae est triplex; informationis, tractationis & operationis; seu cura, doctrina, & vsus.

Subiectum informationis est intellectus practicus concionatoris.

Subiectum tractationis est modus constituendi & retinendi ordinem externum in ecclesia.

Subiectum operationis est proximum, vel remotum. Illud est ecclesia visibilis, hoc ecclesia Catholica sine regnum Christi.

REGVJ